

TORAH OHR • PARSHAS MISHPATIM • MAAMAR 1

ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם כי תקנה עבד עברי וגו'

“And these are the ordinances
that you shall set before them”

DEDICATED IN HONOR OF

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Dedicated in honor of the Rebbe's father, Reb Levi Yitzchok

LikuteiTorah.com

THE CHASSIDISHE PARSHA

likuteitorah.com/torah-ohr/mishpatim/1/

1 ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם כי תקנה עבד עברי וגו'. וצ"ל דלפניהם משמע לשון רבים וכי תקנה הוא לשון יחיד והל"ל כי יקנו.

"And these are the ordinances that you shall set before them: If you buy a Hebrew servant," etc. We need to understand this: "before them" implies the plural, while "if you buy" is in the singular; it should have said, "if they buy."

אך הענין הוא דכי תקנה קאי על מרע"ה וקאי אדלעיל מיניה היינו על מ"ש ואלה המשפטים אשר תשים.

But the explanation is that "if you buy" refers to Moshe Rabbeinu, peace be upon him, and refers back to what precedes it, that is, to what is written, "And these are the ordinances that you shall set."

משה רבינו ע"ה דוקא ישים המשפטים לפניהם והיינו על ידי כי תקנה ע"ע כו'. דהנה כתיב ונתתי עשב בשדך לבהמתך שזה קאי על משה רבינו ע"ה שמשפיע בחי עשב לבהמתך.

It is Moshe Rabbeinu, peace be upon him, specifically, who will set the ordinances before them, and this is through "If you buy a Hebrew servant," etc. For it is written, "And I will give grass in your field for your animals," which refers to Moshe Rabbeinu, peace be upon him, who imparts the level of "grass" "for your animals."

2 והענין דכתיב וזרעתי את בית ישראל זרע אדם וזרע בהמה שיש ב' מדרגות בנש"י. הא' הם הנשמות הגבוהות מאד במעלה ומדרגה והם הנק' זרע אדם

The explanation: it is written, "And I will sow the house of Israel with the seed of man and the seed of animal," [meaning] that there are two levels among the souls of Israel. The first are the souls that are very lofty in stature and level, and they are the ones called "the seed of man,"

שהם הנשמות שנמשכו מבחינת אדם העליון שעל הכסא כנ"ל דכתיב נעשה אדם בצלמנו כדמותנו (והיינו נשמות דאצילות והם הנק' בנים משא"כ נשמות דבריאה יצירה עשיה נק' עבדים. וזהו אם כבנים אם כעבדים)

for they are the souls drawn from the level of the supernal Man upon the Throne, as mentioned above, as it is written, "Let us make man in our image, after our likeness." (That is, souls of the World of Atzilus (Emanation), and they are the ones called "children," whereas souls of the Worlds of Beriah (Creation), Yetzirah (Formation) and Asiyah (Action) are called "servants." And this is [the meaning of] "whether as children or as servants.")

והיינו כמו שמעלת האדם שיש לו דעת כך אלו הנשמות יש להם דעת גדול באלקות ופ"י דעת אין ר"ל הידיעה לבד אלא בחי' הרגשה ממש וכמשי"ת.

That is: just as the superiority of man is that he has Daas (knowledge), so these souls have a great Daas of G-dliness. And Daas does not mean knowing alone, but the level of actual feeling, as will be explained.

והב' הוא בחי' זרע בהמה (והיינו נשמות דבי"ע שהם כמעט כל הנשמות שבדורותינו כי נשמות דאצילות הן בני עלייה שהם מועטים כו' אפי' בדורות הראשונים) שהם הנשמות שאין להם דעת כ"כ באלקות.

And the second is the level of "the seed of animal" (that is, souls of Beriah, Yetzirah and Asiyah, which are almost all the souls in our generations; for souls of Atzilus are bnei aliyah, "people of ascent," who are few, etc., even in the early generations): these are the souls that do not have so much Daas of G-dliness.

ואין ר"ל שאין להם שכל והשגה באלקות אלא אף גם שיש להם שכל והשגה שמשגיגים ומשכילים גדולת הבורא ית' מפי ספרים ומפי סופרים השגה והבנה גדולה איך שהקב"ה מחיה ומהווה הכל ושלגדולתו אין חקר כו'.

This does not mean that they have no intellect and comprehension of G-dliness. Rather, although they do have intellect and comprehension, so that they comprehend and grasp the greatness of the Creator, blessed be He, from books and from scholars, with great comprehension and understanding of how the Holy One, blessed be He, gives life to all and brings all into being, and that "His greatness is unsearchable," etc.,

אך שאין זה בבחי' דעת והרגשה בנפשו לכן נק' בהמה שהבהמה יש לה ראייה ושמיעה כו'

yet this is not in the manner of Daas and feeling in his soul. Therefore they are called "animal": for an animal has sight and hearing, etc.,

רק שאין לה דעת כך הוא בחינת נשמות אלו שאין בהם בחינת הדעת באלקות שהדעת היא בחי' הרגשה כשהשכל נקשרת ונקבעה בנפשו כאלו מרגיש

only it does not have Daas. So it is with these souls: they lack the level of Daas of G-dliness. For Daas is the level of feeling, when the concept is bound and fixed in one's soul, as though one feels [it].

כי דעת מלשון והאדם ידע כו' שהוא בחי' התקשרות והתחברות ועד"ז נאמר ומבשרי אחזה אלוה אחזה ממש כאילו רואה כו' ואע"פ שא"א לראות האלקים בעין הגשמי מ"מ הוא

For Daas is from the expression "And Adam knew," etc., which is the quality of bonding and joining. And along these lines it is said, "And from my flesh I will behold G-d": "I will behold," literally, as if seeing, etc. And although it is impossible to see G-d with the physical eye, nevertheless it is

ע"ד שהאדם יודע ומרגיש בנפשו אשר בקרבו שגם כן א"א לראות מהות הנפש איך ומה היא מ"מ הוא נרגש ממנה ע"י שרואה חיות הגוף

like the way a person knows and feels his soul within him. For there too, it is impossible to see the essence of the soul, how and what it is; nevertheless he senses it by seeing the life-force of the body,

שהוא מהנפש וכאשר ישן מסתלק החיות וכשניעור משנתו תשוב אליו גילוי אור וחיות הנפש כך עד"ז ממש הוא בחינת הדעת באלקות שיש לנשמות דאצי"

which comes from the soul. When he sleeps, the life-force withdraws, and when he wakes from his sleep, the revelation of the soul's light and life-force returns to him. In exactly this way is the level of Daas of G-dliness that souls of Atzilus have,

כמאמר איוב ומבשרי אחזה כו' והגם דלית מחשבה תפיסא ביה כלל היינו שמהותו אינו מושג as Iyov said, "And from my flesh I will behold," etc. And although "no thought can grasp Him at all," meaning that His essence is not comprehended,

אבל מציאותו נודע ונרגש מה שאנו רואים שהעולמות שהם כמו גוף גדול הם חיים וקיימים yet His existence is known and felt from what we see: that the worlds, which are like a great body, live and endure.

והרי חיות זה בהן הוא מא"ס ב"ה השופע בהן בכל רגע והשכלה זו מושגת לכל.

And this life-force in them is from the Infinite One (Ein Sof), blessed be He, who flows into them at every moment. This concept is grasped by all.

אך כשהיא מתקשרת בנפש שיהיה נקשר ונרגש ממנה ממש כאילו רואה זה נק' בחי' דעת

But when it is bound to the soul, so that one is bound [to it] and actually feels it, as if seeing, this is called the level of Daas.

ועל זה אמרו איזהו חכם הרואה את הנולד כאלו רואה בעין ממש הולדת והתהוות היש מאין כו' וע"ז נאמר וה' עליהם יראה כו'

And of this they said, "Who is wise? One who sees what is born": as if seeing with the very eye the birth and coming into being of something from nothing, etc. And of this it is said, "And G-d will be seen over them," etc.

משא"כ כשאין השכלה והבנה זו בבחי' קירוב והרגשה ממש בנפש נק' בחי' זו זרע בהמה ואף שיש לו שכל והשגה גדולה באלקות

Whereas when this concept and understanding is not in the manner of closeness and actual feeling in the soul, this level is called "the seed of animal," even though he has great intellect and comprehension of G-dliness.

וגם כל ישראל מאמינים כו' והאמונה היא למעלה מן הדעת מ"מ הוא נק' עטרה שהוא בחינת מקיף וצ"ל ג"כ בחי' דעת.

And all Israel are also believers, etc., and faith is above Daas. Nevertheless, it is called a "crown" (atarah), which is the level of a makif (that which encompasses), and there must also be the level of Daas.

כמו שכתוב דע את אלקי אביך כו' כי ע"י הדעת ע"י אין העולם מסתיר להם כלל

As it is written, "Know the G-d of your father," etc. For it is through Daas that the world does not conceal [G-dliness] from them at all.

וגם האהבה שהיא באה מבחי' הדעת וראיה חושיית אין ערוך אליה כו' וכן היראה כי אינו דומה שמיעה לראיה

And also, the love that comes from the level of Daas and sensory sight is beyond comparison, etc., and so too the awe; for "hearing is not comparable to seeing."

(ופי' ראיה הוא ע"פ מארז"ל הסתכל בשלשה דברים הסתכל דוקא בבחי' ראיה בעין השכל כמו אדם המבין בחכמתו ורואה שיבא עליו איזה דבר טוב או רע אע"פ שרחוק הזמן שיבא הדבר

(The meaning of "seeing" follows the saying of our Sages, of blessed memory, "Look at three things": "look," specifically, meaning the manner of seeing with the eye of the intellect. It is like a person who understands with his wisdom and sees that something good or bad will come upon him; even though the time when the thing will come is far off,

הנה מפני הסתכלות שכלו הוא כאלו רואה מיד בעיניו וכלו הובא עליו ומתיירא מאד אם רע הוא או שמח אם טוב הוא.

because of the gaze of his intellect it is as if he sees it immediately with his eyes, and as if it had already come upon him, and he is very afraid if it is bad, or glad if it is good.

אבל בחי' שמיעה דהיינו בחי' התבוננות בלבד במחשבה עמוקה כמו אם שומע מאחרים שיבא הדבר לא יפול עליו כ"כ היראה או השמחה מהדבר מפני שאין עדיין הדבר בהתגלות גמור

But the level of hearing, that is, the level of contemplation alone, in deep thought, is like one who hears from others that the thing will come: the fear or the joy over it does not fall upon him so much, because the thing is not yet fully revealed.

אע"פ שמתבונן בו אינו כאלו רואה בעיניו ממש כו' וזהו שאמר הסתכל בשלשה דברים כו' שיהיה ענין התבוננות אלקות אצלו כאדם המבין בחכמתו ורואה הדבר אע"פ שרחוק כו' כי איזהו חכם הרואה את הנולד כו'

Even though he contemplates it, it is not as if he sees it with his very eyes, etc. And this is why he said, "Look at three things," etc.: that his contemplation of G-dliness should be like a person who understands with his wisdom and sees the thing even though it is far off, etc. For "Who is wise? One who sees what is born," etc.

משא"כ בחי' שמיעה היא מבחי' בינה היינו שמבין אחדות ה' איך שכולא חד ושכל העולמות בטלים ומבוטלים כאין נגדו ושהכל בהשפעת חיותו ית' ובו אין שינוי כו' כידוע כל ענין אחדות ה'

Whereas the level of hearing is from the level of Binah (understanding): that is, one understands the unity of G-d — how "all is one," and that all the worlds are nullified and utterly nullified, as nothing before Him, and that everything is through the flow of His life-force, blessed be He, while in Him there is no change, etc., as the whole subject of G-d's unity is known.

אע"פ שמתבונן בו הדק היטיב וכל עומק מחשבתו טרוד בה והרי נקבעה האמונה בלבו מאד מ"מ הוא רק ע"ד שמיעה והבנה לבד ואין הענין בהתגלות גמור כאלו רואה בעיניו ולפיכך כשיסיר מחשבתו אף לפי רגע פונה לדרכי תאויה כו'.

Even though he contemplates it very thoroughly, and the whole depth of his thought is absorbed in it, and faith has become very firmly fixed in his heart, nevertheless it is only in the manner of hearing and understanding alone, and the matter is not fully revealed, as if he sees it with his eyes. Therefore, when he takes his thought off it even for a moment, [his soul] turns to the ways of its desires, etc.

משא"כ כשענין האחדות בהסתכלות חכמה שהוא מקור הבינה קודם שיבא הענין להתבוננות והרחבה כו' הוא ממש כמו ראיית העינים ואי אפשר לו בשום אופן להסיר מחשבתו וכל המדות מענין האחדות ובכל עשיותיו ועניניו דבוק בו ית' דביקות נפלא מפני היותו רואה המלך בעיניו.

Whereas when the matter of [G-d's] unity is in the gaze of Chochmah (wisdom), which is the source of Binah, before the matter comes to contemplation and expansion, etc., it is truly like the sight of the eyes, and it is impossible for him in any way to remove his thought and all the emotive attributes (middos) from the matter of the unity. In all his doings and affairs he cleaves to Him, blessed be He, with a wondrous cleaving, because he sees the King with his eyes.

וזה היה בזמן קבלת התורה וכל העם רואים את הקולות רואים את הנשמע ולאחר שחטאו הורידו מבחי' זו לבחי' שמיעה שהיא בחי' בינה ויכלו לחטוא כו' נמצא חכמה היא בחי' ראייה.

And this was at the time of the receiving of the Torah: "And all the people saw the sounds" — they saw what is heard. And after they sinned, they were brought down from this level to the level of hearing, which is the level of Binah, and [so] they were able to sin, etc. It follows that Chochmah is the level of seeing,

ובינה היא בחי' שמיעה. ונודע דאבא מקנן באצי' ובינה בבריאה לכן הנשמות דבריאה אין בהם בחי' ראייה רק שמיעה והבנה. וע"כ נקרא זרע בהמה.

and Binah is the level of hearing. Now, it is known that Abba (Chochmah) "nests" in Atzilus and Binah in Beriah. Therefore the souls of Beriah do not have the level of seeing, only hearing and understanding; and therefore they are called "the seed of animal."

משא"כ נשמות דאצי' שם גלוי בחי' חכמה וראיה ונקרא זרע אדם כו'. והנה בחי' הממוצעת המחבר ומזווג חכמה עם בינה הוא הדעת. דעת הוא לשון התקשרות כמ"ש והאדם ידע כו'.

Whereas with souls of Atzilus, there the level of Chochmah and seeing is revealed, and they are called "the seed of man," etc. Now, the intermediate level that connects and unites Chochmah with Binah is Daas. Daas denotes bonding, as it is written, "And Adam knew," etc.

דהיינו שיהיה מקושר בעומק נקודת הלב במחשבת הבינה שמתבונן משא"כ בינה לבדה היא היות הענין במחשבה לבד ואין נוגע לעצמותו דהיינו ללבו כלל

That is, that he be bound, in the depth of the point of the heart, to the thought of the Binah with which he contemplates. Whereas Binah alone is the matter's being in thought alone, and it does not touch his very self, that is, his heart, at all.

אבל שיהיה רעותא דלכא התלהבות לבבו ודביקותו בהענין שמחשב עד שיהיה כולו בהענין דבוק מאד בכל חושי גופו זה נקרא דעת הוא גורם שיתחבר בחי' חכמה לבינה

But when there is the desire of the heart (re'usa deliba), the fervor of his heart and his cleaving to the matter he is thinking about, until he is wholly in the matter, deeply attached with all the senses of his body — this is called Daas. It causes the level of Chochmah to join with Binah;

דהיינו שיגרום ברוב חוזק ההתבוננות עד שיהיה בהבינה בחי' ראייה ראיית החכמה כנ"ל. ולכן בחי' זרע אדם היינו נשמות שיש בהם בחי' הדעת שהוא הממשיך גלוי החכמה והראיה בהתבוננות שיבא לבחי' ומבשרי אחזה אלוה ממש.

that is, through the great intensity of the contemplation it brings about that there is, within the Binah, the level of seeing, the seeing of Chochmah, as mentioned above. And therefore the level of "the seed of man" means souls that have the level of Daas, which draws the revelation of Chochmah and seeing into the contemplation, so that one comes to the level of "And from my flesh I will behold G-d," literally.

משא"כ כשאין בו בחי' דעת הנ"ל הממשיך גלוי החכמה כו' אז הוא רק בבחי' שמיעה והבנה לבדה מבחי' בינה דמקנא בבריאיה וע"כ נק' זרע בהמה כו')

Whereas when he lacks the above-mentioned level of Daas, which draws down the revelation of Chochmah, etc., then he is only at the level of hearing and understanding alone, from the level of Binah, which "nests" in Beriah; and therefore he is called "the seed of animal," etc.)

ואף שהבהמה אין לה גם שמיעה והבנה הוא עד"מ שהרי הבהמה יש לה ג"כ כח המדמה וכך השכל וההבנה באלקות כשהוא רק בבחי' שמיעה לבד ה"ז

And although an animal does not have hearing and understanding either, this is by way of analogy: for an animal, too, has the imaginative faculty. And so intellect and understanding of G-dliness, when it is only at the level of hearing alone, is

כמו בחי' דמיון בעלמא ונק' בחי' כדמותנו. וע"ז נאמר היינו כחולמים כמו בחלום שאין נשאר רק כח המדמה כו'.

like mere imagination, and it is called the level of "after our likeness." And of this it is said, "We were like dreamers": as in a dream, where nothing remains but the imaginative faculty, etc.

(עמ"ש"ל פ' וישב על פסוק זה. אבל בחי' נעשה אדם בצלמנו זהו בחי' זרע אדם בחי' ראייהכו'. אך הנה בחי' דעת המחבר החכמה בבינה נק' דעת עליון. ויש בחי' דעת תחתון שהוא התקשרות המוחין בהמדות.

(See what is written above in Parshas Vayeshev on this verse. But the level of "Let us make man in our image" is the level of "the seed of man," the level of seeing, etc. However, the level of Daas that connects Chochmah with Binah is called Higher Daas (Daas Elyon). And there is the level of Lower Daas (Daas Tachton), which is the bond of the intellect (mochin) with the emotive attributes,

והוא פנימיות המדות. ולקמן בפ"י ונתתי עשב מבואר דגם בהמשכת בחי' דעת תחתון נק' אדם. וע' בלק"ת פ' שמות ד"ה וירא כו' דע כי כו'):

and it is the inner dimension (pnimiyus) of the emotive attributes. And below, in the explanation of "And I will give grass," it is explained that through the drawing down of the level of Lower Daas, too, one is called "man." And see in Likkutei Torah, Parshas Shemos, the discourse beginning "Vayar" ("And he saw"), etc., "Know that," etc.)

3 והנה משה רב"ה כחו גדול שממשיך ומשפיע בחי' דעת בכנס"י אף גם בנשמות שנקראו זרע בהמה שיהיה בהם בחינת דעת והרגשה באלקות להיות וידעת היום כו'

Now, Moshe Rabbeinu, peace be upon him, has great power: he draws down and imparts the level of Daas (knowledge) into the Community of Israel, even into the souls called "the seed of animal," so that there be in them the level of Daas and feeling of G-dliness, so as to be [the fulfillment of] "And you shall know this day," etc.,

דע את אלקי אביך כו' (והוא המזווג וממשיך בחי' חכמה לבינה שיהיו בהתבוננות בחי' ראייה כו')
 "Know the G-d of your father," etc. (And he is the one who unites and draws the level of Chochmah (wisdom) to Binah (understanding), so that there be in the contemplation the level of seeing, etc.)

כי משה רב"ה נק' רע"א מהימנא אחד המיוחד משבעה רועים שרועה ומפרנס הנש"י בהשפעתו אליהם מוח הדעת שזהו פירוש רע"א מהימנא שמפרנס את האמונה.

For Moshe Rabbeinu, peace be upon him, is called Ra'aya Mehemna (the faithful shepherd), the singular one among the seven shepherds, who shepherds and sustains the souls of Israel by imparting to them the faculty of Daas. This is the meaning of Ra'aya Mehemna: that he sustains the faith.

ולכך הוא גואל ראשון וגואל אחרון פי גואל ראשון שהוא המשפיע להם בחי' הדעת שבתחלת הדבור שלו אמר להם וידעתם כי אני הוי' כי מקודם כתיב ויאמן העם.

Therefore he is the first redeemer and the last redeemer. The meaning of "first redeemer" is that he is the one who imparts to them the level of Daas: at the beginning of his speaking he said to them, "And you shall know that I am G-d," for before that it is written, "And the people believed."

והוא יהיה ג"כ גואל אחרון להיות בחינת ומלאה הארץ דעה כו'. כי כולם ידעו אותי וכו'

And he will also be the last redeemer, so that there be the level of "And the earth shall be full of knowledge," etc., "For they shall all know Me," etc.

(והיינו להיות הדעת גם בבחינת סוכ"ע משא"כ בגאולת מצרים אע"פ שנמשך בחי' וידעתם כי אני הוי"ה הוא בבחי' ממכ"ע כמבואר במ"א ע"פ וידעת היום) וזהו ונתתי עשב בשדך לבהמתך.

(That is, that Daas be also at the level of the light that encompasses all worlds (sovev kol almin); whereas in the redemption from Egypt, although the level of "And you shall know that I am G-d" was drawn down, it was at the level of the light that fills all worlds (memalei kol almin), as explained elsewhere on the verse "And you shall know this day.") And this is [the meaning of] "And I will give grass in your field for your animals."

פי' עשב הוא בחי' דעת שהוא שם ע"ב ושי"ן באמצע התיבה (שם ע"ב הוא בחכמה וצ"ל משום שהדעת ממשיך זיווג חכמה עם בינה כנ"ל) שנמשך בשדך בחי' חקל תפוחין קדישין בשביל בהמתך הם הנשמות שנק' זרע בהמה.

Meaning: "grass" (esev) is the level of Daas, for it is the Name Ayin-Beis [seventy-two] with a shin in the middle of the word. (The Name Ayin-Beis is in Chochmah, and one must say [that it denotes Daas] because Daas draws down the union of Chochmah with Binah, as mentioned above.) It is drawn down "in your field," the level of "the field of holy apples," "for your animals": these are the souls called "the seed of animal."

ואף גם המלאכים עליונים ד' מחנות שכינה נק' ג"כ בשם בהמות וחיות שהם פני אריה פני שור כו'

And even the supernal angels, the four camps of the Shechinah (Divine Presence), are also called by the name "animals" and "beasts" (behemos and chayos), for they are "the face of a lion," "the face of an ox," etc.

שאף שיש להם דעת והכרה באלקות ועומדים בבטול גדול מ"מ נקראים בשם בהמות לפי שהשגתם הוא רק בבחי' מדת מלכותו ית' שממנו נמשך חיותן והתהוותן ועד שם עלו השגתם.

For although they have Daas and recognition of G-dliness and stand in great self-nullification (bit-tul), they are nevertheless called by the name "animals," because their comprehension is only of the level of the attribute of His sovereignty, blessed be He, from which their life-force and coming into being are drawn, and up to there their comprehension rises.

אבל במהותו ועצמותו ית' לית מחשבתם תפיסא כלל. (וכמבואר במ"א ע"פ רני ושמחי בענין וצדקתך ירננו) ובחי' מלכות הוא נק' שם כמשל שם האדם שאינו נוגע למהותו ועצמותו וכו'

But of His being and essence, blessed be He, their thought has no grasp at all. (As explained elsewhere on the verse "Sing and rejoice," on the matter of "And they shall sing of Your righteousness.") And the level of Malchus (sovereignty) is called a "name," like the analogy of a person's name, which does not touch his being and essence, etc.

וע"כ נקראים בהמות שאין להם דעת השגה במהותו ועצמותו ית' ולכן אומרים קדוש שהוא ית' קדוש ומובדל מהם כו'.

Therefore they are called "animals," for they have no Daas [or] comprehension of His being and essence, blessed be He. And therefore they say "Holy": that He, blessed be He, is holy and separate from them, etc.

ולכך גם עליהם נאמר ונתתי עשב בשדך לבהמתך. והנה המשכת הדעת הוא על ידי אמירת הקדוש.

Therefore of them too it is said, "And I will give grass in your field for your animals." Now, the drawing down of Daas is through saying "Holy."

כי אין הקב"ה מצטרך להשיר והשבח שלהן אלא שע"י שאומרים קדוש נמשך להם השפעת הדעת כו'

For the Holy One, blessed be He, has no need of their song and praise; rather, through their saying "Holy," the flow of Daas is drawn down to them, etc.

(כי קדוש קדש ו' שהוא המשכת ח"ע בחי' ראייה א"נ המשכת הכתר והוא ע"י דעת עליון שמקבל מבחי' כתר כמש"ל בפי' תולדות ע"פ מים רבים כו'):

(For kadosh ("holy") is kodesh ("holiness") with a vav, which is the drawing down of Supernal Chochmah, the level of seeing. Alternatively, [it is] the drawing down of Keser (the Crown), and this is through Higher Daas, which receives from the level of Keser, as written above in Parshas Toldos on the verse "Many waters," etc.)

4 והנה ביוצר אור אנו אומרים כולם כאחד עונים כו' קדוש כו' כולם כאחד דוקא וכמ"ש בזהר דלא מקדשי ליה לעילא עד דישראל מקדשי ליה לתתא דמקדשין ליה כולא כחדא.

Now, in [the blessing] Yotzer Or we say, "All of them as one respond," etc., "Holy," etc. — "all of them as one," specifically. And as it is written in the Zohar: they do not sanctify Him above until Israel sanctify Him below, so that all of them sanctify Him together.

פ"י כי ג' עולמות ב"ע שהם הנק' בחי' בהמה ולשם ממשיכים בחינת הדעת.

The meaning: the three worlds of Beriah (Creation), Yetzirah (Formation) and Asiyah (Action) are the ones called the level of "animal," and it is to there that they draw down the level of Daas (knowledge).

5 והנה ג' עולמות ב"ע הם ג' בחי' מחשבה ודבור ומעשה כי ישראל עלו במחשבה. ואף הנשמות שנקראו זרע בהמה הם מבחי' מחשבה והוא עולם הבריאה.

Now, the three worlds of Beriah (Creation), Yetzirah (Formation) and Asiyah (Action) are the three levels of thought, speech and action. For "Israel arose in thought"; even the souls called "the seed of animal" are from the level of thought, which is the World of Beriah.

משא"כ המלאכים נמשכים מבחי' דבר ה' ורוח פיו וכו' שהיא בחי' יצירה לכך אין יכולים המלאכים לומר קדוש להמשיך גילוי הדעת אליהם עד שיאמרו ישראל תחלה קדוש

Whereas the angels are drawn from the level of "the word of G-d" and "the breath of His mouth," etc., which is the level of Yetzirah. Therefore the angels cannot say "Holy" to draw the revelation of Daas (knowledge) down to them until Israel first say "Holy."

כי ההמשכה צ"ל כסדר שיומשך הדעת בהמחשבה ומהמחשבה נמשך להדבור כו' וא"א שיומשך בהדבור בטרם שנמשך בהמחשבה כמו שא"א לדבר אא"כ שיחשוב תחלה הצירופי אותיות שרוצה לדבר כו'.

For the drawing down must be in order: Daas is drawn into thought, and from thought it is drawn to speech, etc. It is impossible for it to be drawn into speech before it is drawn into thought, just as it is impossible to speak unless one first thinks the combinations of letters one wishes to speak, etc.

6 ואמנם גם ישראל א"א להם לומר קדוש עד שיאמרו המלאכים קדוש כי עם היות מצד שרש נשמתן הם מבחי' מחשבה שלמעלה מעולם המלאכים.

Yet Israel too cannot say "Holy" until the angels say "Holy." For although, from the standpoint of the root of their souls, they are from the level of thought, which is above the world of the angels,

אך מצד התלבשותם בגופות הרי הם בבחי' עולם העשייה שלמטה מטה מהמלאכים שהם מבחי' יצירה. yet from the standpoint of their being enclothed in bodies, they are at the level of the World of Asiyah (Action), which is far below the angels, who are from the level of Yetzirah (Formation).

וא"כ הם צריכים לקבל הדעת ע"י המלאכים כדרך ההמשכה מבחי' הדבור לבחי' המעשה כו'. וזהו ומקבלין דין מן דין.

If so, they need to receive Daas (knowledge) through the angels, in the way of the drawing down from the level of speech to the level of action, etc. And this is [the meaning of] "And they receive from one another."

ולכן מקדשי ליה כחדא דוקא כולם כאחד עונים וכו' (וזהו כתר יתנו לך מלאכים כו'. ועמך ישראל וכו' יחד כו' דוקא).

Therefore they sanctify Him together, specifically: "All of them as one respond," etc. (And this is [the meaning of] "A crown they shall give You, angels," etc., "and Your people Israel," etc., "together," etc., specifically.

ופי' כתר יתנו לך שע"י שנמשך הדעת בנפשם ע"י נמשך ג"כ גילוי הכתר לז"א כי הדעת הוא חיצוניות הכתר.

And the meaning of "A crown they shall give You" is that through Daas being drawn into their souls, the revelation of Keser (the Crown) is also drawn down to Z'eir Anpin (the emotive attributes), for Daas is the outer dimension (chitzoniyyus) of Keser.

ולכן כשהכתר נמנה אין הדעת נמנה כו' וכשצ"ל המשכת הדעת בהכרח שיותחל ההמשכה מהכתר וכשצ"ל נמשך למטה בהכרח שיומשך תחלה למעלה כמ"ש בכוונת ברוך שאמר)

Therefore, when Keser is counted, Daas is not counted, etc. And when there is to be a drawing down of Daas, the drawing down must necessarily begin from Keser; and when it is to be drawn down below, it must necessarily first be drawn down above, as written in the kavanah (mystical intention) of Baruch She'amar.)

והנה כ"ז נמשך ע"י משה רבינו ע"ה שהוא הממשיך ומשפיע בחי' הדעת מריש כל דרגין עד סוף כל דרגין שיהי' עובר ונמשך בכל הבחי' מחדו"מ

Now, all this is drawn down through Moshe Rabbeinu, peace be upon him, who draws down and imparts the level of Daas from the beginning of all levels to the end of all levels, so that it passes through and is drawn into all the levels of thought, speech and action.

(ועמ"ש במ"א ע"פ הרם את מטך וכו' שע"י קי"ס נמשך רעותא דלבא במחשבה דו"מ. והיינו ע"י הרם את מטך בחי' הדעת שעולה עד הכתר כו' וממשיך משם למחדו"מ ועמ"ש ע"פ וידבר משה כו' אל ראשי המטות):

(And see what is written elsewhere on the verse "Lift up your staff," etc.: that through the splitting of the Sea of Reeds, the desire of the heart (re'usa deliba) was drawn into thought, speech and action. That is, through "Lift up your staff," [which is] the level of Daas, which rises up to Keser, etc., and draws down from there to thought, speech and action. And see what is written on the verse "And Moshe spoke," etc., "to the heads of the tribes.")

7 וזהו ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם. משפט הוא לשון הליכה כדמיתרגם על פסוק כמשפט הראשון כהלכתא קדמייתא.

And this is [the meaning of] "And these are the ordinances that you shall set before them." Mishpat (ordinance) is an expression of going (halichah), as [the Targum] translates the verse "according to the former manner (kamishpat harishon)" as "according to the former way (kehilchesa kadmayasa)."

והלכות הם לשון הליכות עולם לו. בחי' עליית העולמות עילוי אחר עילוי וכו'. והיינו ע"י הדעת שהיא ההכרה וההרגשה באלקות ולכן נק' בשם הליכה.

And the halachos (laws) are an expression of "The ways (halichos) of the world are His": the level of the ascent of the worlds, elevation after elevation, etc. And this is through Daas (knowledge), which is the recognition and feeling of G-dliness; therefore it is called by the name "going."

8 ולכן הקליפות אין להם בחי' מוח הדעת כנודע מענין אז תבואנה שתיים נשים זנות כו'

Therefore the kelipos (husks) do not have the level of the faculty of Daas (knowledge), as is known from the matter of "Then there came two women, harlots," etc.,

והיינו לפי שהם יש ודבר ואין בהם בחי' הבטול מלמטה למעלה כו'. ודעת והילוך זה נמשך ע"י למוד ההלכות שע"י שמעיין בהם להשיגן הטיב על בורייך.

and this is because they are something (yesh) and an entity, and they lack the level of self-nullification (bittul) from below upward, etc. And this Daas and going is drawn down through the study of the halachos, by delving into them to grasp them well and thoroughly.

וה"ז גילוי דעת התורה במחשבת האדם ע"י זה זוכה להילוך במדרגות בהשגות גדולת א"ס ב"ה שיומשך בו בחי' הדעת.

This is a revelation of the Daas of the Torah in a person's thought; through this he merits going through the levels, in comprehending the greatness of the Infinite One (Ein Sof), blessed be He, so that the level of Daas is drawn into him.

(ו"ז"ש בגמ' שאמר רב ששת חדאי נפשאי לך קראי לך תנאי כו'. מעיקרא כי עביד אינש אדעתא דנפשיה קא עביד.)

(And this is what is said in the Gemara, that Rav Sheshes said, "Rejoice, my soul! For you I have read [Scripture], for you I have learned [Mishnah]," etc. "At first, when a person does [it], he does it ada'ata denafshei (for his own sake)."

פי' אדעתא דנפשיה היינו שיומשך בחי' הדעת בנפשו שתהיי נפשו דבוקה ומקושרת באלקותו ית' שזה נמשך ע"י עסק התורה). אשר תשים דהיינו משה ישפיע בחי' הדעת.

The meaning of ada'ata denafshei is that the level of Daas be drawn into his soul, so that his soul be attached and bound to His G-dliness, blessed be He; and this is drawn down through occupation with the Torah.) "That you shall set": that is, Moshe will impart the level of Daas.

לפניהם היינו לפנימיותם כי הדעת היא המשכת הפנימיות דוקא ונמשך ע"י גילוי פנימיות המדות שהוא הקיום של המדות (ועמש"ל ע"פ מים רבים כו').

"Before them" (lifneihem): that is, to their inner dimension (lifnimiyusam). For Daas is specifically the drawing down of the inner dimension (pnimiyus), and through it the revelation of the inner dimension of the emotive attributes (middos) is drawn down, which is the endurance of the emotive attributes. (And see what is written above on the verse "Many waters," etc.)

ולכן איתא בזוהר משה משה לא פסיק טעמא אברהם אברהם פסיק טעמא. כי אברהם הוא בחי' מדת האהבה וחסד כו'. ויש פסיק והפסק בין אהבה דעשיה לאהבה דיצירה.

Therefore it says in the Zohar: "Moshe, Moshe" — the cantillation has no break; "Avraham, Avraham" — the cantillation has a break. For Avraham is the level of the attribute of love and Chesed (kindness), etc., and there is a break (pesik) and an interruption between the love of Asiyah (Action) and the love of Yetzirah (Formation).

אבל משה שהוא בחי' הפנימיות לא פסיק טעמי' כי בבחי' הפנימיות אין חילוק כ"כ כו'.

But Moshe, who is the level of the inner dimension — his cantillation has no break, for in the level of the inner dimension there is not so much division, etc.

(א"נ לפניהם ר"ל לבחי' פני אדם שהרי אע"ג שהם בחי' בהמה פני אריה פני שור כו' מ"מ ודמות פניהם פני אדם היינו בחי' דעת דבריא ונבחי' פניהם ישים וימשיך בחי' המשכת הדעת הנמשך מלמעלה.

(Alternatively, lifneihem ("before them") means to the level of the face (penei) of man. For although they are the level of "animal" — "the face of a lion," "the face of an ox," etc. — nevertheless, "and the likeness of their faces was the face of a man": that is, the level of the Daas of Beriah (Creation). And into the level of their faces he will set and draw down the level of the drawing down of the Daas that is drawn from above.

כי דעת זה דבריא הוא כלי לאור הדעת הנמשך מלמעלה וכעין מ"ש בפי' ויקהל שרצון התחתון הנולד מהשכל הוא כלי להשראת רצון העליון שלמעלה מהשכל כו'.

For this Daas of Beriah is a vessel for the light of the Daas drawn from above, similar to what is written in Parshas Vayakhel: that the lower will, which is born of the intellect, is a vessel for the resting of the higher will, which is above the intellect, etc.

ועוד מבואר בפי' מקץ ע"פ וזאת לפנים בישראל שיש בכל א' בחי' פנימיות וחיצוניות סתים וגליא כו' ובמ"א נתבאר ענין ונפיהם פרודות בבחי' התחלקות משא"כ ופניהם כו' ע"ש.

It is further explained in Parshas Miketz, on the verse "And this was formerly (lefanim) in Israel," that in each one there is an inner dimension and an outer dimension (chitzoniyus), concealed and revealed, etc. And elsewhere the matter of "and their wings were separated" was explained as the manner of division, whereas "and their faces," etc. — see there.

ולכן נאמר כי תקנה לשון יחיד. ועמ"ש ע"פ וקבל היהודים לשון יחיד. מיהו כאן תירץ ענין כי תקנה לשון יחיד בתירוץ אחר דקאי על משה כו'.

And therefore "if you buy" is said in the singular. And see what is written on the verse "And the Jews accepted" (vekibel), in the singular. Here, however, he resolved [the question of] "if you buy" being in the singular with a different answer: that it refers to Moshe, etc.

וזוהו משפטיך תהום רבה אדם ובהמה תושיע ה'. פ"י משפטיך שהם הלכות התורה שהם גבוהים מאד ע"כ יוכלו לימשך גם למטה מטה שע"ז אדם ובהמה תושיע היינו לבחי' פני אדם שבבהמה כנ"ל).

And this is [the meaning of] "Your judgments are a great deep; man and animal You save, O G-d." The meaning: "Your judgments," which are the laws of the Torah, are very lofty; therefore they can be drawn down even very far below, so that through this "man and animal You save," that is, the level of the face of man that is in the animal, as mentioned above.)

ולכן המשכת הדעת לבחינת בהמה נמשך דוקא ע"י משה להיותו מבחי' דעת עליון בחי' סוכ"ע שלמעלה גם מבחי' נשמות הנק' זרע אדם שהם מבחי' דעת תחתון דממכ"ע

Therefore the drawing down of Daas to the level of "animal" comes specifically through Moshe, since he is from the level of Higher Daas, the level of the light that encompasses all worlds (sovev kol almin), which is above even the level of the souls called "the seed of man," who are from the level of Lower Daas, of the light that fills all worlds (memalei kol almin),

כי הוא סובב ומקיף (עמ"ש ע"פ לבבתני. ולגבי המקיף שוה אדם ובהמה וכמו בשביעית שהיא עליות בבחי' סוכ"ע אדם ובהמה שוין שכשכלה לחיה מן השדה אין לאדם לאכול כו' כמ"ש במ"א ע"פ את שבתותי תשמרו):

for it encompasses and surrounds. (See what is written on the verse "You have captured my heart." And relative to the encompassing [light], man and animal are equal; as in the Sabbatical year, which is an ascent at the level of sovev kol almin, man and animal are equal, for once [the produce] has ceased for the wild beast from the field, man may not eat [it], etc., as written elsewhere on the verse "You shall keep My Sabbaths.")

LikuteiTorah.com
THE CHASSIDISHE PARSHA

About this edition

This edition contains the Hebrew text and the English translation.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Our English translation, made from the Hebrew without Kehot's notes: CC BY 4.0.

This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Copy, print and share it freely, crediting Kehot Publication Society and likuteitorah.com; it may not be sold. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

English translation: prepared for likuteitorah.com with AI assistance (claude-code/opus-5.5) and checked against the Hebrew and against Sefaria; not yet reviewed by a human editor. Please check anything important against the Hebrew.

The Rebbe asked that the maamarim of the week's parsha, the "Chassidishe Parsha," be learned during that week, spread over its seven days (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Why learn it, and the Rebbe's brachos: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

A free, non-commercial project; nothing here is sold. Not affiliated with Kehot, Sefaria or the Lubavitch Library. © likuteitorah.com

From likuteitorah.com/torah-ohr/mishpatim/1/

DEDICATED IN HONOR OF

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Dedicated in honor of the Rebbe's father, Reb Levi Yitzchok